

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2008. október 30.

TÁRSADALOMISMERET

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

AZ ÍRÁSBELI VIZSGA ÉRTÉKELÉSÉNEK ÁLTALÁNOS SZEMPONTJAI

A vizsgázó teljesítményének értékelését nem befolyásolhatja, ha a vizsgázó véleménye eltér az általánosnak tekinthető megközelítéstől.

A vizsgázó teljesítményének értékelésére nem lehet hatással, ha az értékelők személyes értékítélete eltér a feladatban tárgyalt probléma, kérdés, jelenség általánosnak tekinthető megítélésétől.

A javítási-értékelési útmutató címszavakban közli az esszé és az esetelemzés megoldásának lehetséges tartalmi összetevőit. Az ettől eltérő jó megoldást is el kell fogadni.

A dolgozatot piros színű tollal kell javítani és a tanári gyakorlatnak megfelelően jelölni a súlyosabb helyesírási, nyelvhelyességi stb. hibákat.

A feladatok alatt található négyzetben az elérhető maximális pontszám van feltüntetve, az értékelő a mellette levő üres négyzetbe írja az általa megállapított pontszámot.

Amennyiben a vizsgázó a B rész mind a két feladatsorából oldott meg feladatokat, és nem állapítható meg egyértelműen, hogy melyiknek az értékelését akarta, az érettségi dolgozatot értékelő tanár feladata annak eldöntése, melyik megoldás a tartalmasabb, majd azt értékeli.

Egyes esszéfeladatoknál a tanuló két kérdés megválaszolása közül választhat, de csak az egyik téma kidolgozásáért jár pont. Amennyiben tévedésből mind a két feladatot megoldja a vizsgázó, és nem jelöli áthúzással, melyiket értékeli, az érettségi dolgozatot javító tanár dönti el, hogy melyik feladat kidolgozásáért jár több pont, és azt veszi figyelembe.

Amennyiben bármely feladat értékelésénél a tématarítás kompetenciát nulla ponttal értékeli a javító, azaz úgy ítéli meg, hogy a vizsgázó egyáltalán nem a megfogalmazott feladatot oldotta meg, a feladat egészének értékelése nulla pont, más kompetenciára vagy szempontokra pontszám nem adható.

Az értékelő a javítás, értékelés végeztével kitölti a vizsgázó által elért összpontszámot tartalmazó táblázatot.

Az adható fél pontok miatt előfordulhat, hogy az adott feladat esetében az elért pontszám nem egész szám. A kerekítés azonban nem feladatonként történik!

**Kerekítést egyszer végzünk, ha szükséges:
a feladatonként elért pontszámokat összeadva, a kapott összpontszámot kerekítjük!**

I. rész

Társadalomismeret és jelenismeret

1.

Szempontok, kompetenciák	A) A fogyasztói társadalom előnyei és hátrányai	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2
A feladat megértése, témataratás	A válasz a fogyasztói társadalom kialakulásának társadalmi következményeire fókuszál, előnyöket és hátrányokat egyaránt említ.	1
Lényegkiemelés, témájának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása, általánosítás	A feleletben lényeges elemeket emel ki a vizsgázó, pl.: a növekvő vásárlási láz társadalmi következményeit, a túlfogyasztás környezetromboló hatását. Kiemelheti, hogy soha ilyen széles társadalmi réteg nem tudott ennyit költeni nem közvetlenül létfenntartásra. Említheti a jövő nemzedéke iránti társadalmi felelősség kérdését a növekvő szemét, a magas energiaigény, a föld tartalékainak kimerítése miatt. Foglalkozhat a reklámok által generált igények szükségtelenségével, a vásárlási lázzal.	4
Az ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	A feleletből megállapítható, hogy a vizsgázó megfelelő tárgyi tudással rendelkezik a fogyasztói társadalom társadalmi, gazdasági, szociológiai, etikai vonatkozásairól. Szakkifejezéseket használ, például piac, globalizáció, jóléti társadalom, energiaforrás, energiaszükséglet, ökológiai lábnyom, fogyasztói kosár, életszínvonal, svéd modell.	3
A megközelítés sokszínűsége, komplexitása	A válasz legalább kétféle megközelítést tartalmaz, például a fejlett világ növekvő igényei, energiaszükséglete. Az emberjogi kérdések vagy a környezetvédelem ezzel kapcsolatos jellemzése. Érintheti a reklámetikát, a kultúra áruvá válását, illetve a globalizáció kérdését.	3
Önálló vélemény megalkotása, a téma aktualitása (életszerű, saját vagy a médiából ismert példák alkalmazása)	Önálló véleményét megfogalmazta, megindokolta. Életszerű példákat említett. Legalább 2, a médiából vagy a történelemből ismert példát említett, például Keynes gazdaságpolitikájának következményeit, a szociáldemokrácia erősödését, a hamburger-, jeans- vagy colakultuszt, az elhízás veszélyeit, a népjólét bizonyítékait.	2
	Összesen	15

Szemponatok, kompetenciák	B) A csökkenő házasságkötések és az egyre későbbi családalapítás társadalmi okai és következményei	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2
A feladat megértése, témataratás	A válasz a házasságkötés, illetve a családalapítás egyéni és társadalmi motivációira, társadalmi fontosságára fókuszál.	1
Lényegkiemelés, témájának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása, általánosítás	A feleletben lényeges elemeket emelt ki a vizsgázó, például a magasabb iskolai végzettségűek arányának növekedését, az emancipáció következményeit. Említhet történelmi, gazdasági, szociológiai és erkölcsi szempontokat, szocializációs problémát, demográfiai következményeket, az öregedő társadalmak gondjait. Az okok között a válások növekvő számának tapasztalatát, a szülői minta szerepét, a munkanélküliség rémét, a késői munkavállalást is felismerheti.	4
Ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	A feleletből megállapítható, hogy a vizsgázó megfelelő tárgyi tudással rendelkezik korunk családjának jellemzőiről, a házasságkötéshez, gyermekvállaláshoz kapcsolódó jogi, gazdasági és erkölcsi kérdésekről, az ifjúság életszakaszának kitolódásáról. Szakkifejezéseket használ: emancipáció, iskolai végzettség, munkavállalás, emberi jog, születési ráta stb.	4
A megközelítés sokszínűsége, komplexitása	A válasz legalább kétféle megközelítést tartalmaz, például szociológiai vagy történelmi, esetleg emancipációs vagy erkölcsi, vallási szempontokat vizsgál. A kérdés teljességének bemutatására törekszik.	2
Önálló vélemény megalkotása, a téma aktualitása (életszerű, saját vagy a médiából ismert példák alkalmazása)	Önálló véleményét megfogalmazta, megindokolta. Életszerű példákat említett, például a felsőfokú tanulmányokat folytatók magas számát, az ifjúkor kitolódást 30 éves korig, a pályakezdő állástalanok magas számát, a karrierlehetőségek megnövekedését egyeseknél, a szingli életmód divatját.	2
	Összesen	15

2.

Szemponatok, kompetenciák	A gyermekszegénységgel kapcsolatos feladat értékelése	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2
A feladat megértése, témátartás	A vizsgázó felismeri, hogy a szöveg a gyermekszegénységhez kapcsolható, és a gyermekszegénységet szociológiai és etikai szempontból egyaránt vizsgálja. Felismeri, hogy az érintettek önmaguk nem képesek a probléma megoldására.	2
Lényegkiemelés, témájának megfelelő tények, összefüggések, megállapítások megfogalmazása, általánosítás	A vizsgázó felismeri, hogy az elmúlt időszak hátrányosan érintette az egyszülős családokat, ahol a gyermeknevelés többnyire az anyák feladata. Összefüggést lát a munkanélküliség és az elhelyezkedés nehézségei között. Tudja, hogy jogilag az esélyegyenlőség sérül, ha a munkaadók hátrányosan ítélik meg a kisgyerekeseket, mégis gyakran megtörténik. Felismeri, hogy a kérdés megoldása osztársadalmi felelősség.	2
Az ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	Az elemzésből megállapítható, hogy a vizsgázó megfelelő tárgyi tudással rendelkezik a társadalmi rétegekről, a munkavállalásról. Helyesen használ szakszavakat, a témához illő fogalmakat, például társadalmi réteg, munkanélküliség, esélyegyenlőség, munkaadó, munkavállaló, egyszülős család, társadalmi hátrány.	2
A megközelítés sokszínűsége, komplexitása	A téma tárgyalásakor több szempontot, a jogi, a szociális és a gazdasági vonatkozásokat is vizsgálja. Etikai állásfoglalásra is képes.	1
Önálló vélemény megalkotása	Megfogalmaz önálló véleményt, az anyák egyéni, illetve a társadalom felelősségéről. Álláspontja mellett jól érvel.	1
	Összesen	10

3.

Szempontok, kompetenciák	A diákhitellel kapcsolatos feladat értékelése	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	1
A feladat megértése, témataratás	A válasz a diákhitelre fókuszál.	1
Lényegkiemelés, témájának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása, általánosítás	A feleletben lényeges elemeket emelt ki a vizsgázó, például mi a diákhitel, mi a célja, ki és milyen feltételekkel juthat hozzá, hogyan és mikor kell visszafizetni. Megemlítheti, hogy egyes vélemények szerint fennállhat az eladósodás veszélye. Tudja, hogy bár sokak számára csak fogyasztási lehetőséget biztosít, mások számára ez feltétel a továbbtanuláshoz.	2
Az ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	Az elemzésből megállapítható, hogy a vizsgázó megfelelő tárgyi tudással rendelkezik a diákhitel szociológiai, gazdasági, jogi jellemzőiről. Szakszavakat használ, például hitel, törlesztés, kamat, pénzügy, fogyasztás.	1
Önálló vélemény megalkotása, a téma aktualitása (életszerű, saját vagy a médiából ismert példák alkalmazása)	Önálló véleményét a diákhitel fontosságáról megfogalmazta, megindokolta. Kitérhet ismerősei, családja körében előforduló konkrét esetekre.	1
	Összesen	6

4. Értelmezés

4 pont

- a) 2011-ig
 b) A lengyelek és a románok.
 c) Nem lehet, az EU demokratikus elveiből fakadóan és a diszkrimináció tilalma miatt.
 d) Bármely két helyes válasz elfogadható.

(Minden helyes megoldás 1 pont.)

5. Fogalom meghatározása

3 pont

- A) Állampolgári engedetlenségről
 B) Diszkrimináció
 C) Az emberi jog

(Minden helyes megoldás 1 pont.)

6. Teszt **1 pont**

c)

7. Példák **3 pont**

- a) Például: LSD, hasis, marihuána
- b) Például: extasy
- c) Például: tudatmódosulást, függést, halált okozhat.

8. **4 pont****a) Fogalom meghatározása**

Bérpótlékot akkor állapítanak meg, ha a munkavállaló különleges helyen, illetve munkakörülmények között vagy az általában szokásostól eltérő időben végzi a munkáját, és személyi alapbére megállapításánál ezt a körülményt nem vették figyelembe. A bérpótlék számítási alapja – eltérő megállapodás hiányában – a munkavállaló személyi alapbére. Bérpótléknak minősül a kötelezően alkalmazandó műszakpótlék, a rendkívüli munkavégzésért, valamint a készenléti szolgáltatban végzett munkáért járó bérpótlék.

Kollektív szerződés: Olyan – a munkafeltételekre vonatkozó – megállapodás, amelyet egyrésztől a munkáltató, másrésztől az érintett munkavállalók által támogatott szakszervezet (szakszervezetek) kötnek meg. A kollektív szerződés a munkaviszonyból származó jogokat, kötelezettségeket, ezek gyakorlásának és teljesítésének módját, az erre vonatkozó eljárás rendjét, valamint a szerződést kötő felek közötti kapcsolatrendszer szabályozza.

(Megfelelő fogalommagyarázat esetén 1-1 pont)

b) Érvelés**Bérpótlék fontossága**

Például: ha a dolgozót nem a szokásos helyen (pl. lakóhelyén) foglalkoztatják, akkor a megélhetési költségei magasabbak. Ha dolgozót hétvégén vagy ünnepnap foglalkoztatják, akkor nem tud pihenni, vagy nem tudja az idejét a családjával tölteni, ezért anyagilag kárpótolják.

Kollektív szerződés hasznossága

Például: hasznos a kollektív szerződés, mert a Munka Törvénykönyvében számos olyan rendelkezés van, ahol a rendelkezésektől a dolgozóra nézve kedvezőbb megoldást is engedélyez, ezt pedig a kollektív szerződésben lehet kikötni. Védelmet, jogokat biztosít a dolgozóknak.

(Megfelelő érvelésenként fél-fél pont jár.)

9. Tények megfogalmazása **5 pont**

a) Tartalmilag helyes megállapításonként egy-egy pont, ha az állítások az egy főre jutó GDP, a munkanélküliségi ráta, a személygépkocsi-ellátottság, a külföldi idegenforgalom, illetve az emberek választási aktivitásával kapcsolatosak a régiók vonatkozásában. *(3pont)*

b) Annak a meglátása, hogy a különbség sérti az egyenlőség és az esélyegyenlőség elvét, ezért vannak etikai vonatkozások. Felveti a felelősség kérdését is, az állami szerepvállalás szükségességét fejtheti ki. *(2 pont)*

10. Diagramelemzés**4 pont**

- a) A nyugdíjasok aránya nőtt, meghaladja az iskolásokét. *(1 pont)*
- b) Az iskolások aránya csökken annak ellenére, hogy a tankötelezettség ideje és mértéke kitolódott. *(1 pont)*
- c) Például: emelni kell a nyugdíjkorhatárt, egyre nagyobb kiadással jár az egészségügy és a nyugdíjak fizetése, egyre népesebb réteget kell eltartania az egyre kevesebb járulékfizetőnek, az inaktív réteg aránya eléri a társadalom 50%-át. *(2 pont)*

II. rész**A) Gazdasági ismeretek****1. Fogalmak meghatározása****4 pont**

- a) valuta
- b) konjunktúra
- c) ár
- d) állandó vagy fix költség(ek)

*(Elemenként 1 pont)***2. Igaz-hamis****2 pont**

- a) igaz
- b) igaz
- c) hamis
- d) igaz

*(Elemenként 0,5 pont)***3. Teszt****4 pont**

- I. A)
- II. D)
- III. C)
- IV. D)

(Elemenként 1 pont)

4.

Szemponatok, kompetenciák	Kisvállalkozás alapítása, esetelemzés értékelése	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A téma kifejtése során nem vétett súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát. A kifejtés mondatokból áll. A szöveg felépítése logikus, mondatai egymásra épülnek.	1
Tématartás, lényegkiemelés, problémaközpontság	Egy kisvállalkozás megalapításához szükséges tényezőkkel és azok fontosságával foglalkozik.	2
A feladatban leírt esetnek megfelelő érvek, összefüggések, gondolatok, megállapítások közlése	Felismeri például az ötlet, az üzleti terv, a piackutatás és a források (tőke) fontossági sorrendjét. Megemlítheti a megfelelő szaktudású emberek fontosságát, és utalhat a vállalkozói készségek, képességek hasznosságára is. Tisztában van azzal, hogy tőkére szükség van, de azt egy jó ötlethez, megfelelő üzleti terv birtokában, piacképes termék vagy szolgáltatás előállításához külső forrásból is megszerezheti.	4
A szakmai nyelv használata	Használja a vállalkozó, kisvállalkozás, ötlet, (üzleti) terv, piac, piacfelmérés, piackutatás, források, kockázat, vállalkozói készségek, képességek stb. kifejezések nagy részét.	2
Önálló vélemény megalkotása	A sorrendiséggel kapcsolatosan önálló véleményét is megfogalmazza.	1
Összesen		10
A végső pontszám (összesen/2)		5

5.

Szemponatok, kompetenciák	Ruanda, esetelemzés értékelése	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A téma kifejtése mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem vétett súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	1
Tématartás, lényegkiemelés, problémaközpontúság	A vizsgázó mindvégig a világkereskedelemben bekövetkezett változások (a kávé árának csökkenése) hatására Ruandában bekövetkezett változásokról ír.	2
A feladatban leírt esetnek megfelelő érvek, összefüggések, gondolatok, megállapítások közlése	Felismeri, hogy a probléma az ország (torz) gazdasági szerkezetéből adódó kiszolgáltatottságból ered. Bemutatja, hogy fő exportcikkük árának csökkenése miatt csökken az exportbevétel → a bevételek csökkenését hitelből pótolják → eladósodnak → a nemzeti valuta leértékelése drágábbá teszi a torz gazdasági szerkezet miatt magas importot → az ország lakosságának életkörülményei jelentősen romlanak.	4
A szakmai nyelv használata	Használja az export, import, eladósodás, hitel, Világbank, Nemzetközi Valutaalap, valuta, leértékelés, életszínvonal kifejezések nagy részét, esetleg a monokultúra és a torz gazdasági szerkezet fogalmakat.	2
Önálló vélemény megalkotása	A témával kapcsolatos önálló véleményét is megfogalmazza.	1
Összesen		10
A végső pontszám (összesen/2)		5

B) Pszichológia**1. A)**

Szemponatok, kompetenciák	A társas- és szerepjátékok személyiségfejlesztő hatása	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2
A feladat megértése, témátartás, lényegkiemelés	Valóban a társas- és szerepjátékok személyiségfejlesztő hatásairól ír, és nem ágazik el lényegtelen témák irányába.	2
Témájának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások közlése	Feltárja például, hogy a szabályokon alapuló játék, a szabályok elfogadásának képessége az 5. életév táján jelenik meg. A csoportos játéktevékenység fejleszti a gyermek alkalmazkodó képességét, türelemre neveli. Az együttműködés és versengés kombinációja, az azonos feltételek mentén történő rangsorkialakítás konfliktusmegoldó repertoárját gazdagítja, az agresszív viselkedést csökkenti, a szabályok tiszteletben tartását erősíti. A szerepjátékok a felnőtt szerepek begyakorlásán keresztül a szülői mintákkal történő azonosulást segítik elő.	4
Az ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	Helyesen alkalmazza a szabálytudat, versengés, kooperáció, szerep, konfliktus stb. kifejezéseket.	4
A megközelítés sokszínűsége, komplexitása, problémaközpontúsága	Kifejtésében szembeállíthatja a keveset játszó gyermekek konfliktuskezelő készségeinek alakulását a sokat együtt játszókéval. Megfogalmazhatja a szabálytudat alakulásának szakaszait 5 és 10 éves kor között. Megemlítheti, hogy bár az állatvilágban rengeteg példát látunk játéktevékenységre, a szabályjáték kizárólag emberi, civilizációs produktum.	4
A téma aktualizált (életrű, saját vagy a médiából ismert példák alkalmazása), önálló vélemény megalkotása	Kifejti önálló véleményét a szabályjátékok fontosságával kapcsolatban, illetve az életből vagy a médiából vett példákkal támasztja alá mondanivalóját.	4
Összesen		20
A végső pontszám (összesen/2)		10

1. B)

Szemponatok, kompetenciák	A szenvedély- és a társszerелеm közti különbségek	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2
A feladat megértése, témátartás, lényegkiemelés	Valóban a szenvedélyszerelem és a társszerелеm különbözőségeiről ír, és nem ágazik el lényegtelen témák irányába	2
Témájának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások közlése	Bemutatja, hogy a szenvedélyszerelem egy erőteljes érzelmi állapot, melyben a gyengédség és a szexuális érzések, feldobott hangulat és fájdalom, altruizmus és féltékenység együtt léteznek az érzések kuszaságában. A társszerелеm ezzel szemben az emberek azok iránt érzett ragaszkodása, akikkel életük mélyen összefonódott. A bizalom, a törődés, a partner hibáival és egyéniségével szembeni tolerancia, valamint a heves szenvedélyes érzelmek helyett a melegség és a ragaszkodás érzései jellemzik.	4
Az ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	Helyesen használja a szenvedély, gyengédség, szexuális, féltékenység, tolerancia, elfogadás, ragaszkodás stb. kifejezéseket.	4
A megközelítés sokszínűsége, komplexitása, problémaközpontúsága	Leírásában utalhat egy kapcsolat alakulásának fázisaira, a szenvedély és az elfogadás egymásutániségára. Megfogalmazhatja, hogy egy kapcsolat elején a kivetített belső tartalmak, vágyak, igények megjelennek a partnerről alkotott képünkben, és a kapcsolat előrehaladtával alakul ki egy realisabb kép a másikról.	4
A téma aktualizált (életrű, saját vagy a médiából ismert példák alkalmazása), önálló vélemény megalkotása	A szerelem típusainak, fázisainak témakörét saját vagy az életből, olvasmányaiból, a médiából ismert példákkal illusztrálja, vagy saját véleményét, attitűdjét megfogalmazza.	4
Összesen		20
A végső pontszám (összesen/2)		10

2.

Szempontok, kompetenciák	Az elszólások, elvétések lelki háttére	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	1
Tématartás, lényegkiemelés, problémaközpontúság	Valóban az elszólás, elvétel jelenségének pszichés háttéréről ír, és nem ágazik el lényegtelen témák irányába.	2
A feladatban leírt esetnek megfelelő érvek, összefüggések, gondolatok, megállapítások közlése	Feltárja, hogy az elszólások, elvétések, tévcselekvések és az álmok háttérében ki nem mondott, elfojtott vágyak, vélekedések, indulatok rejlenek. Ezeket, általában a társadalmi szabályok, saját énképünk védelme vagy konfliktuskerülésünk miatt a tudattalanba száműzzük, és onnan csak kerülőutakon keresztül képesek megnyilvánulni.	4
A szakmai nyelv használata	Helyesen használja, a tudatos/tudattalan, elfojtás, (freudi) elszólás, elvétel, kerülőút stb. kifejezéseket.	2
Önálló vélemény megalkotása	Mondandóját saját álláspontjával, példájával vagy véleményével gazdagítja.	1
Összesen		10
A végső pontszám (összesen/2)		5

3.

Szempontok, kompetenciák	A placebohatás esetelemzés értékelése	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	1
Tématartás, lényegkiemelés, problémaközpontúság	Valóban a placebohatásról ír, és nem ágazik el lényegtelen témák irányába.	2
A feladatban leírt esetnek megfelelő érvek, összefüggések, gondolatok, megállapítások közlése	Megfogalmazza, hogy a placebo egy semleges hatású készítmény, mely a szuggesztió, illetve önszuggesztió keresztül képes bizonyos esetekben hatást kifejteni. Ez csupán addig működik, míg az ember valóban hisz benne, de ekkor tényleges biokémiai változásokat is előidéz a szervezetben, illetve mozgósítja a viselkedést a placebo által megcélzott probléma megoldásának irányába.	4
A szakmai nyelv használata	Helyesen használja a placebo, szuggesztió/önszuggesztió, hit, pozitív gondolkodás stb. kifejezéseket.	2
Önálló vélemény megalkotása	Önálló véleményének megfogalmazásával, saját tapasztalatával vagy a médiából vett példával gazdagítja, illusztrálja esetelemzését.	1
Összesen		10
A végső pontszám (összesen/2)		5